PEYAMİ SAFA

Server Bedi

CİNGÖZ RECAİ

ESRARLI DOLAP

PEYAMİ SAFA

Server Bedi

ESRARLI DOLAP

CİNGÖZ RECAİ

(Cıva Necati)

ESRARLI DOLAP

Her Kitapta Başlı başına Bir Hikâye Var

Muharriri: Server Bedi

Tâbi ve Naşiri: Türk Neşriyat Yurdu
Şark ve Maarif Kitaphanesi
İstanbul
1926

I

Meşhur polis hafiyesi Mehmet Rıza'yı zengin dostlarından biri Beşiktaş'taki evine çağırdı:

"Muhterem dostum," dedi. "Seni garip bir mesele için davet ettim. Bizim evin içinde esrarengiz bir hırsızlık oldu. Gel bak... Evin en alt katındaki şu odada büyük babamdan kalma büyük bir ceviz dolap vardır. Bu dolap ailemizin kasası vazifesini görür. Büyük baba da, babam da servetlerini onun içinde muhafaza ederlermiş. Ben de on iki seneden beri paramı bunun içinde saklarım. Hatta hanımın de kıymetli mücevherlerini buraya koyar. Çocuklarımızın yedek paraları, biriktirdikleri paralar da burada durur. Çünkü bu dolap gayet sağlam bir tarzda yapılmış olduğu gibi kilidini kırmak veya anahtarını taklit etmek de imkân haricindedir. Tecrübesi yapılmıştır. Hatta bu dolap bazı yabancı dostlarımın o kadar hoşlarına gitmiştir ki, benden yüksek fiyatla onu satın almak istediler, vermedim. Çünkü yerinden kımıldamaz. Bu evle birlikte yapılmıştır. Gelelim şimdi meseleye Rızacığım... Geçen sabah para almak için dolabı açtığım vakit ne görsem beğenirsin? İçi bomboş!"

"Bomboş mu?"

"Evet! Yani... Benim on bin liradan fazla param, hanımımın yedi sekiz bin liralık mücevherleri, çocuk-

ların beş yüz liradan fazla birikmiş paraları, bir takım tahviller, senetler, özetle otuz bin liraya yakın servetimden eser kalmamış! Garip olan cihet de kilidin hiç açılmamış olmasıdır."

Meşhur polis hafiyesi derhâl dolabın önünde diz çöktü, anahtarı eline aldı, kilide soktu, çevirdi, açtı kapadı, sonra cebinden ucunda beş para kadar küçük bir ayna bulunan uzun bir demir çıkardı, ince bir telle elektrik cereyanına bağladı ve demir kilidin içine soktu. Bu âlet vasıtasıyla kilidin içini muayene etmek kabildi.

Muayenesini on dakika zarfında bitirdikten sonra ayağa kalktı:

"Bu işte hiç bir garabet yok," dedi. "Dolaba yabancı bir âlet sokulmamış... Yine senin anahtarını aşırmışlar, kapağını açmışlar."

Ev sahibi gülümsedi:

"Dur," dedi. "Evvelâ ben de böyle düşündüm. Eve girip çıkanlardan biri tarafından anahtarımın aşırılıp sonra yerine konduğuna hükmettim. Hoş bu da mümkün değil ya, çünkü ben anahtarımı daima cebimde taşırım, ne ise... Tecrübe için o gece dolaba beş bin lira daha koydum. Ertesi günü kapağını açtığım vakit..."

"Eyyy?..."

"Beş bin liranın da yerinde yeller esiyordu..."

"O da kayboldu ha?..."

"Evet, şimdi aziz dostum... Bu dolabın içine ben üç dört yüz lira daha koyacağım. Bu parayı da gözden çıkarıyorum. Fakat bir köşeye gizleneceğiz. Seni bunun için çağırdım. Bu zahmeti lütfen kabul eder misiniz?"

“Şüphesiz... Bu mesele bana da çok merak veriyor... Yalnız... Düşünelim bakalım...”

“Ben her şeyi düşündüm, Rızacığım. Evin içinde şüphe edilecek hiç kimse yoktur.”

“Sen hangi tarihte evlendin?”

“Karımdan şüphelenme... On beş senedir, hanımımdır, fazla olarak benim kadar zengindir, paraya ihtiyacı yoktur...”

“Biz her şeyden şüphelenmeye...”

“Mecbursunuz, biliyorum ayıplamam... Fakat değil iki gözüm, değil... Şimdi sen benimle bu gece sabahlıyor musun, onu söyle bana...”

“Tabiî…”

“Pekâlâ... İşte gözünün önünde dolaba beş yüz lira daha koyuyorum. Sen de iyice bak...”

Ev sahibi paraları dolaba yerleştirdi. Bu, seksen, doksan santim kare, yere bağlı, cevizden mamul, eski tarzda yapılmış bir dolaptı. Parayı yerleştirdikten sonra dolabı kilitlediler, ev sahibi anahtarı Mehmet Rıza'ya verdi:

“Al sende dursun, şimdi odadan hiç ayrılmayalım, yemeği de burada yiyelim gece de burada yatalım, olmaz mı?”

Polis hafiyesi güldü:

“Hay hay... Çok eğlenceli bir şey... Fakat hırsız, bizim burada olduğumuz bilirse gelir mi?”

“Yemekten sonra gizleniriz...”

“Nereden gelebilir!” diye mırıldandı.

“Ben de şaştım kaldım, kapıdan mı geliyor, bacadan mı, pencereden mi? Gündüz evin içinde mi gizleniyor? Her hâlde garip bir şey...”

II

İki arkadaş koltuklara karşılıklı oturdular. Vakit akşamdı. Hizmetçi gelip elektrikleri yaktı.

Aradan on dakika geçmeden telefon çaldı. Ev sahibi, pencerenin yanında duran âleti eline aldı:

"Alo..."

"Rıza Bey'i lütfen telefona gönderir misiniz?"

Mehmet Rıza telefona geldi:

"Alo..."

"Rızacığım..."

"Kimsiniz?..."

"Ben Cingöz Recai..."

"Kahrol..."

"Baş üstüne... Fakat Rızacığım, ben beş yüz liraya oraya gelmem.."

"Ne demek istiyorsun?"

"Demek istiyorum ki, dolaba koyduğunuz beş yüz lirayı almak için oraya kadar gelmem. Zahmete değmez. Birinci elde yirmi beş bin lira aldım, ikincide beş bin, şimdi hiç olmazsa beş bin daha koyunuz ki, geleyim Allah'a ısmarladık!"

Telefon kapanmıştı. Mehmet Rıza gayrı ihtiyarî bir küfür savurdu.

Ev sahibi bundan bir şey anlamamıştı sordu:

"Ne var? Kim telefon ediyor?"

"Allah belâsını versin! Tahmin etmiyor değildim..."

"Ne oldu?"

"Bu işleri yapan hep o! Hep o! Tarzından belli, usulünden belli..."

"O kim?.."

"Cingöz Recai!..."

"Cingöz Recai mi? Aman deme... Beni soyan da mı o? Ne biliyorsun?"

"Şimdi telefon etti. 500 lira koymuşuz. Bu az gelirmiş. Zahmete değmezmiş. İlk elde yirmi beş bin lira, ikincide beş bin lira almış... Yine beş bin koymazsak gelmeyecekmiş... Ben size dedim ya, evin içinde casus var! Bizi kapıdan dinlediler ve ona haber gönderdiler. Azizim, sakın itiraz etme! Mesele şudur: Cingöz Recai, senin evin içine kendi adamlarından birini koymuştur."

Mehmet Rıza sözünü birden keserek yerinden fırlardı, oda kıpısını açtı, kapadı.

Yerine gelerek sözüne devam etti:

"Dışarıdan bizi dinleyen var mı diye baktım. Evet, senin evinin içine adamlarından birini koymuştur... anahtarını aşırmıştır. Belki gece kapıyı açtırarak kendisi içeriye girmiş paraları çalmış, yahut bu işi de adamına yaptırmıştır."

Ev sahibi inat ediyordu:

"Hayır... Evimin içine kimseyi sokamaz... Karımdan, çocuklarımdan on senelik hizmetçilerimden şüphe eder miyim ya..."

"Bizim meslekte itimat yoktur... Ben herkesten şüphe etmeye mecburum. Meselâ demin gelip elektrikleri yakan hizmetçi kim?"

"Ooo... Emine... Emine'den şüphe etme! Emine'ye ben milyonları emanet ederim..."

"Cingöz Recai'nin kandırmadığı insan yoktur. Belki bu kızcağızı da kandırmıştır. Unutma ki, Cingöz Recai yaman bir çapkındır..."

"Hayır dostum... Bu mevzuda münakaşayı bile kabul etmem."

"Görürsün, her şey anlaşılır..."

"Hay hay... Beş bin lira koyarsak, Cingöz gelip alacağını mı söyledi?"

"Evet öyle söylüyor..."

"Anlaşılmaz şey... Haydi bizim konuşmamızı nereden duyduğunu bilmeliyim, fakat biz burada otururken olabilir mi? Bunun için insan deli olmalıdır!..."

Mehmet Rıza düşünerek cevap verdi:

"Cingöz Recai'nin böyle delice hareketleri vardır."

Ev sahibi de düşünerek başını sallıyor, mırıldanıyordu:

"Tuhaf ki tuhaf şey... Allah Allah... Bak ne kadar meçhul noktalar var:

"1. Cingöz Recai benim dolabımda para sakladığımı nereden biliyor?

“2. Evime nasıl giriyor?

“3. Anahtarı nasıl aşırıyor?

“4. Hiç iz bırakmadan dolabın içinden paraları nasıl alıyor?

“5. İçine yeniden para koyduğumuzu ne biliyor?

“6. Seninle konuştuğumuz şeyleri nasıl duyuyor?

“7. Hatta sizi çağırdığımı nereden anlıyor?

“Bunların hepsi meçhul değil mi?”

Mehmet Rıza kesin bir tavırla cevap verdi:

“Bence bunların hiç biri meçhul değil:

“1. Cingöz Recai'nin bu evin içinde adamı var, senin servetini nereye koyduğunu biliyor.

“2. Cingöz Recai'nin bu evde adamı var, onun yardımıyla geceleyin gizlice senin evine giriyor.

“3. Cingöz Recai'nin bu evde adamı var, onun yardımıyla anahtarı alıyor.

“4,5,6. Velhasıl her şey o yardakçısı vasıtasıyla yapılıyor. O yardakçı ya Emine'dir, ya başka hizmetçidir. Bilmem, fakat senin evinde onun bir adamı olduğuna katiyen eminim!”

III

Ev sahibi ile Mehmet Rıza yemeklerini o odada yediler.

Ev sahibi yemekten sonra hanımına yukarı kattan beş bin lira getirtti:

"Öyle de battık, böyle de... Beş bin daha koyalım... Kumar gibi bir şey... Bu melun hırsız bakalım söylediğini yapacak mı? Fakat biz bu odada otururken gelebilir mi? İmkân var mı? Hiç ümit etmiyorum."

Cingöz Recai'nin birçok harikalarını görmüş olan Mehmet Rıza cevap vermiyordu.

Ev sahibi beş bin lirayı dolaba koydu, anahtarını yine Mehmet Rıza'ya verdi:

"Sana beş bin beş yüz lira emanet etmiş oluyorum, dedi!..."

Polis hafiyesi de gülerek şakalaşıyordu:

"Emanet kabul etmem. Meselenin şakaya tahammülü yoktur. Herif aşırır mı aşırır. Cingöz... Şaka değil... Ben onun ne harikalarını gördüm."

Gece yarısına kadar gülüşerek, şakalaşarak oturdular. Artık uykuları geliyordu. Gerçekte Mehmet Rıza,

bir kaç gece, üst üste uykusuz kalmaya alışıktı, fakat ev sahibi, polis hafiyeliği gibi çetin bir meslek erbabından olmadığı için ancak büyük bir heyecan veren eğlentilerde sabahlamaya muktedirdi. Onun için dedi ki:

"Nöbet bekleyelim Rızacığım... İki üç saat sen uyu, ben bekleyeyim, sonrada ben uyurum!"

Mehmet Rıza gülümsedi:

"Hacet yok. Ben uyumam. Alışığım, istersen sen şuraya kıvrıl ve sabaha kadar kestir..."

"Pekâlâ... Uykum gelirse öyle yaparım. Şimdilik uykum yok."

"Uyumazsan daha iyi. Her şeyi gözünle görürsün."

"Fakat buradan bir baskına uğramamız ihtimali var mıdır?"

"Nasıl baskın?"

"Ne bileyim ben? Madem ki herif gelip bu dolabı soyacak, yalnız gelmez ya... Belki üstümüze hücum eder!"

"Olabilir..."

"Öyle ise tabancamı getireyim."

"Lüzum yok. Ben ara sıra iki tabanca taşırım. Biri Kolettir, öteki de Brovning. Hangisini istersen al."

"Büyüğünü bana ver."

"Al."

Mehmet Rıza büyük Kolet tabancasını arkadaşına verdi.

"Doludur!" dedi.

"İyi..."

Sonra biraz daha konuştular. Ev sahibinin gözlerini uyku dolduruyor ve şişiriyordu.

Mehmet Rıza:

"Haydi, sen şuraya uzan! Duramayacaksın. Saat ikiyi geçiyor!" dedi.

Ev sahibi kanepeye uzandı, başının altına bir yastık koydu.

Tabancası elinde olarak yattı.

Mehmet Rıza da tabancasını eline alarak odanın içinde dolaşmaya başladı. Saat iki buçuğa geliyordu. Evin içinde çıt yoktu.

Polis hafiyesi, bu sefer Cingöz'ün gelmeye nasıl cesaret edeceğini düşünüyordu. Usta hırsız, böyle kaç defa meşhur polis memuruna gece yarısı söz vermiş ve hepsinde de sözünde durmuştu.

Sözünde durmayacak olduktan sonra yalan söylemenin ne hükmü vardı?

Saat üçe geliyordu. Mehmet Rıza, ayakta gezinmekten yorulmuş olduğu için oturmak üzere koltuğa doğru yürürken... Birden bire... Odanın elektrikleri söndü.

Mehmet Rıza derhâl tabancasını ileri uzatarak ayağa kalktı ve gayri ihtiyarı olarak karanlıkta dolaba doğru bir iki adım attı. O sırada büyük bir çatırtı ile dolap kapağı kırılır gibi açılmıştı. Dedektif karanlıkta hiçbir şey görmedi. Dört tarafına bakındı. Yalnız pencere tarafından bir gölge görünüyordu. Derhâl üstüne atılmıştı. Fakat bir ateş çıktı ve silâh patladı.

Mehmet Rıza, silâh atan gölgeyi boğazından yakalamış, yere yatırmıştı.

Fakat gölge inliyor:

"Bırak Rızacığım, bırak!" diyordu.

Yukarı kattan ev halkı feryatlarla, ellerinde mum ve lâmbalarla aşağı odaya girdikleri vakit, Mehmet Rıza'nın ev sahibini yere yatırmış ve üstüne çıkmış olduğunu gördüler.

Mehmet Rıza, aydınlıkta, arkadaşının boğazına sarılmış olduğunu görünce birdenbire ellerini bıraktı:

"Sen misin?" dedi.

"Benim ya... Tuh... Yanlışlıkla beni boğacaktın... Uykumdan birden bire uyandım, baktım oda karanlık.. Hemen ayağa kalktım... Biri üstüme atıldı... Hemen ateş ettim... İyi ki kurşun isabet etmedi..."

Mehmet Rıza derhâl dolaba koştu. Kapak kırılarak açılmış, içinden beş bin beş yüz lira alınmıştı.

Hiçbir şey anlamayarak dolaba bakakaldı.

IV

Ev sahibi de kollarını yukarı kaldırmış, ağzını ve gözlerini açmış, soruyordu:

"Bu ne? Ne oldu? Herif nereden geldi? Çabucak dolabı nasıl kırdı? Nasıl savuştu?"

Sonra ev halkını dışarı çıkardı:

"Siz gidip yatın, korkmayın, haydi, bir şey yok..."

Mehmet Rıza ile ev sahibi yalnız kaldılar.

Polis hafiyesi büyük bir hayrete düşmekten kendini alamıyordu:

"Gel de sen bu işe şaşma... Gel de bu Cingöz denilen herife hayran olma! Cin midir, peri midir, ne cenabet şeydir! Nasıl buraya geldi, ne oldu, gözümüzün önünde..."

Evde hâlâ elektrik lâmbaları sönüktü. Odada gaz yanıyordu.

Mehmet Rıza ile ev sahibi evin her tarafını dolaştılar. Bütün kapılar ve pencereler kapalıydı. Sürmeler, kilitler yerinde idi.

Hayretler içinde kalarak odaya döndüler. Artık söyleyecek bir şey bulamıyorlardı. O sırada telefonun zili çaldı ve Mehmet Rıza âleti eline aldı:

“Alo...”

“Alo...”

“Alo, kimsiniz?..”

“Kim olabilir?”

Telefonda Cingöz'ün bir kahkahası çınladı.

Mehmet Rıza, merak ve öfke içinde dişlerini gıcırdattı:

“Ah melun!...”

“Merhaba Rızacığım!”

“Kahrol!...”

“Baş üstüne... İstersen telefonu kapatayım... Fakat ben seni merakta bırakmamak ve sana biraz izahat vermek için telefonu açtım. Mesele şudur Rızacığım: Ben bir gün tramvayda şimdi senin bulunduğun ev sahibiyle beraberdim. O, önümde bir arkadaşıyla oturuyor ve ona Beşiktaş'ta Rıza paşa köşkünde oturduğunu anlatıyordu. Sonra alt kattaki dolabından ve bütün servetini oraya koyduğundan bahsetti. Ben tabiî buna mim koydum. Geçen hafta elektrik memuru sıfatıyla o köşke geldim. Bütün odaları gezdim ve bilinen dolabı da gördüm. Bu dolap en alt katta idi. Odanın altında da bir dükkân vardı. Bu dükkân bir kunduracı idi. Herife para verdim, dükkânı ben tuttum.

“Kepenklerini indirdim ve içinde rahat rahat, adamlarımla üç gün çalıştım. Yâni tavandan tam dolabın bulunduğu yere isabet eden seksen beş santimetre kare bir delik açtım. Sonra dolabın altını da kenarlarından kestim. O suretle ki, istediğim vakit tavandaki delikten dolabın altını açacak içindekileri boşaltacak, sonra yine

bu alt kısmı güzelce yerine koyacaktım. Görüyorsun ki, mesele gayet basit bir marangozluk ve işçilikten ibarettir. Nitekim öyle yaptım ve ilk yirmi beş binle ikinci beş bini aldım. Hem delikten sizin söylediklerinizi işittim. Bu gece de aynı yerden paraları alıp savuşabilirdim. Fakat sana bir azizlik olsun diye sokaktan eve giren elektrik telini kestim, sizi karanlıkta bıraktım ve dolabın içinden bir keser vurarak kapağı da kırıp açtım. Gerçekte bu kapağı kırmaya da, elektrikleri söndürmeye de lüzum yoktu. Bu bir oyundu. İşte mesele bu. İsterseniz dolabı iyice muayene ediniz. Kaidesinin hareket ettiğini ve döşemenin kesilmiş bulunduğunu görürsünüz. Allah'a ısmarladık... Arkadaşına da selâm söyle.."

Polis hafiyesi Mehmet Rıza mırıldanıyordu:

"Hırsız köpek, bir gün senin bileklerine kelepçeyi geçireceğim elbette."

SON

Peyami Safa

CİNGÖZ RECAİ

Türk edebiyatının en ünlü polisiye kahramanı Cingöz Recai, soluk kesen maceralarıyla okuyucularını şaşırtmaya devam ediyor. Sıradanmış gibi görünen hikâyelerle ustalıklı maceralar çıkaran Peyami Safa, akıcı üslubu ve kuvvetli kurgusuyla polisiye türünün en sevilen örneklerini bu kitaplarla gözler önüne seriyor.

Cingöz Recai, ülkenin en tanınmış kibar hırsızıdır. Başkomiser Mehmed Rıza'yı peşinden koşturan, dünyaca ünlü dedektif Sherlock Holmes'e kök söktüren, kurnaz, cesur, soğukkanlı, zarif, tahsilli ve görgülü özellikleriyle Türk edebiyatının en meşhur tiplemelerindendir.

Cingöz Recai, helal para kazanmış kimselere dokunmayıp servetini haksız yollardan kazananların baş belası olur. O, haram yiyicilerden aldıklarını muhtaçlara dağıtan bir iyilik abidesidir. Milli değerlerine düşkün olan Cingöz Recai, kendi asayiş anlayışıyla Fransızların Arsen Lüpen'ine, İngilizlerin Sherlock Holmes'ine şapka çıkartır.

Damla Yayınevi olarak sizleri Cingöz Recai'nin nefes kesen maceralarıyla buluşturmaktan mutluluk duyarız.

GENÇ DAMLA

kitapyurdu.com